

DEA-MARE (N.-VĂRAD)
7 novembre st. v.
19 novembre st. n.

Ese in fiecare duminică
Redacțiunea:
Strada principală 375 a.

Nr. 45.

ANUL XXIX.
1893.

Pretul pe un an 10 fl.
Pe 1/2 de an 5 fl.
Pe 1/4 de an 2 fl. 70 cr.
Pentru România pe an 25 lei.

Irinel.

Așa am fost făcut: să scriu tot ce-mi trece prin
minte, dar să nu spui nimic în fața omenilor.

Omenii sunt teribili.

Vorba lor are atâtea înțelesuri, privirea lor este
atât de greu de răbdat.

Nu punul, ci ochii omului me sperie; prin ei,
prin niște lunete, văd ce se petrece în adâncimea
tăcerii conștiente și viclene.

Da, sunt nesuferite aceste supape de lumină; îmi
neputință să privesc în ele, fără să me cutremur.
Așa m'am născut; sunt mulți ca mine; un singur
me deosebește de ei: eu am priceput de vreme
ce sufer printre omeni, fără a-i urî, iară ei îi urêsc
să știe de ce.

După cum vedeți, nu sunt curajos, — ferescă
mănețul dar
voltron; în fața
revolver nu
ur.

Ecă m'ați vedé
me repeđ in-
oameni, inchi-
ochii, bine
es, de sigur
m'ați crede un
, și n'ați înțe-
de loc, cum
asemenea ca-
, este atât de
d în fața dom-
liniștiți și ga-

ar când m'ați
e vorbind cu o
eie frumoasă?
hl femeile, fe-
el Nu, nu, ele
vorbesc ca noi,
se mișcă ca

uvêntul lor e
și amețitor;
sul lor e volup-
covârșitoare.

Unei femei îi e de ajuns tinerețea și deșteptăciunea.
Și, decă e să ve spui adevărat, eu îi cer mai mult deș-
teptăciune decât frumusețe. Frumusețea ei este femeia
din afară, — inteligența ei este femeia din lăuntru. O
frumusețe prostănacă este un farmec mort, iar o urîță,
care știe să te tae cu o privire ferbinte, se asemănă cu
o carte ale căreia scôrțe urite ascund un cuprins fer-
mecător.

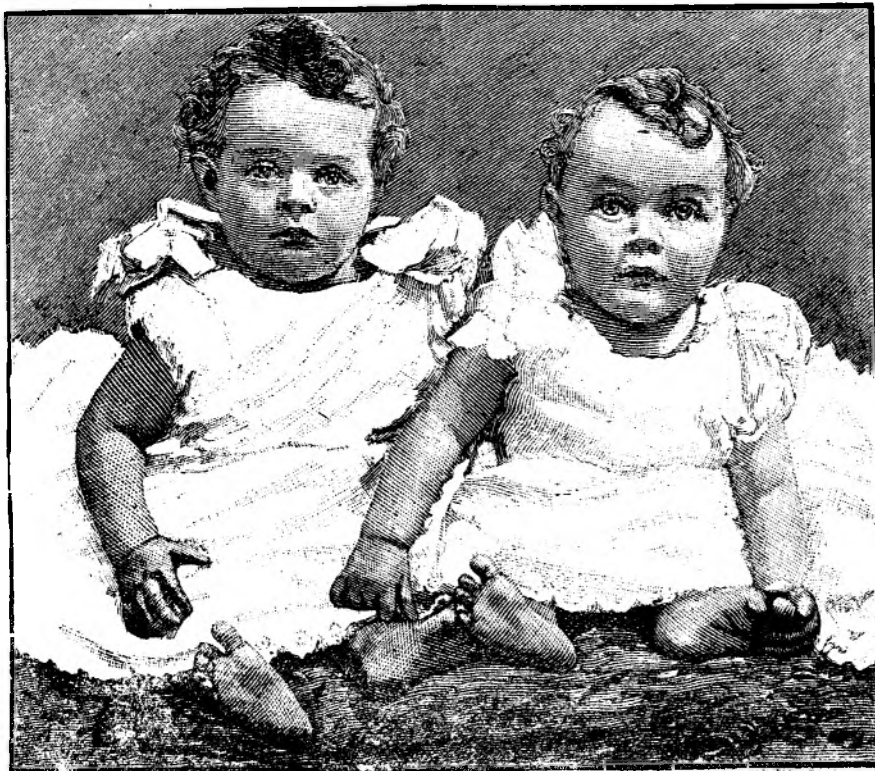
Femei urite nu există, ci numai: femei, femei bă-
trâne și femei proște. Ba chiar cele bătrâne sînt în
stare să-și înjumătățească vârsta cu spiritul lor diabolic.
Să nu credeți inșe că voi povestî aci ceva imoral.

Timidul revoltat, de odinioară, acum a ramas
timid dar liniștit, cu o iubire adevărată și vastă
pentru omenire, și mai ales pentru femei; pe-
simistul de odinioară este astăzi un om bun, blând,
insipid de dulcég; și acela — ve cer iertare

pentru destăinuire
— care se trântia
desperat în pat și
nu credea decât în
pasiune și frumos,
fără a crede că
morală este divini-
sarea și a pasiunii
și a frumosului, —
astăzi este un pu-
ri-tan, bine înțeles
un puritan care...
trebuie să ve spui
... a început să
aibă mai multă
indrăznélă când
privește în ochii
unei femei.

Dar să reviu.

Ceea-ce mi s'a
intêmplat mie, con-
siderând eveni-
mentul numai pe
dinafară, s'a intêm-
plat multora; ceea
ce inșe se petre-
cea în sufletul
meu, fără a fi un

GEMENII.

fenomen extraordinar, va interesá, intru câtva, pe aceia cari cred că nebunii și ómenii sánetoși nu se pot reduce la doue formule: una cuprindând pe cei cari iau visul drept realitate și alta cuprindând pe cei cari negá realității ori-ce parte de vis.

Ómul este o lume intrégă, și fiecare dintre noi ne deosebim atât de mult, unii de alții, încât cea mai mare greșelă a filosofilor este de a reduce ómenirea la un tip séu chiar la mai multe tipuri.

Câți ómeni, atâtea tipuri, atâtea suflete, atâtea lumi, atâtea probleme. Și decă e ceva care asemănă pe ómeni între ei, e tocmai acea parte care îi asemănă cu tot restul animalelor: a mánca, a dormi, a umblá, a se înmulți...

Afará de acéstă asemănare, între ómeni, alta nu mai există.

Iacă de ce-mi vine să rîd de mulțumirea părinților cari véd că ochii copiilor lor sémănă cu ochii lor, fără a se întrebá decă prin acele sticle albastre și drágălaşe vor pètrunde aceleași impresii și se vor resfrânge aceleași imagini...

Me iertáți, clina copilárésacă a filosofiei a fost pururea patima capetelor slabe, și mai ales a ómenilor fără acțiune în vârtejul ómenirii.

Sînt timid. V'am spus și ve rog să nu ve indoiti de márturisirea mea.

Câte mi s'a întemplat din pricina acéstă, nu ve pot spune. Ar fi prea lung și ați rîde prea mult de mine, fără ca eu să iau parte, privind, bine înteles, cu ochii in jos.

Să încep.

Când părinții mei au murit, améndoi in acelaș an eram mic, mi se pare de șapte ani.

Am voit să-i plâng pe améndoi, — căci pe améndoi îi iubiam, — dar, când m'am apropiat de coșciugul lor, nu eram singur.

Tata trebuie să știți, că a lăsat o avere destul de mare.

Erá dar impregiurul lui mulți cari nu-l putuseră suferi.

Se vorbiá de un testament.

Erá și unul din familie despre care tata dicea: «de când nu ne-a mai călcat pragul nu știu ce este supărarea.»

E crud să ve spui, dar e fratele lui, e unchiul meu; un om fórte bun, cu un singur cusur: a pierdut tótă averea in cărți. Am găsit in hárțuile tatei o sumedenie de poliție d'ale lui, iscálite frumos, cu flóre, dar neplătite.

M'am apropiat de catafalc; eram convins că voi plânge cum nimenea nu plânsese încă.

Casă părintésacă fără părinți!

— Cineva m'a luat de mână și mi-a dis, sárutându-me pe améndoi obraji:

— «Iorgule, iorgule, plângi iorgule pe acela care nu se va mai întorce!»

Erá el.

Unchiul cu polițele.

Și tocmai când erá să me podidésacă lacrimile, l'am privit, apoi mi-am întors ochii cãtră ceialalți și-am întâlnit atâtea párechi de ochi, încât... mi s'a făcut rușine și n'am mai plâns.

Ól e teribil lucru să-ți fie rușine d'a plânge când suferi și te dóre!

Vedeți ce timid sînt? Ați înteles? E greu de pri-

ceput. E greu fiind că dvóstre sînteți altfel, unul nu ve aseménați cu mine.

Mai de grab veți întelege de ce, știind perfect de bine, n'am respuns nimic in fața unui profesor vestit, cunoscut in tótă țera. Ól un profesor m'a fite-ce lecție incepa prin a ne spune:

— Un profesor trebuie să fie părintele vostru!

— Educației! ne strigá el. Educație, ped-

sistem nou!

Și când s'a restit la mine și mi-a strigat:

— Educației! Pedagogiei! Sistem nou! Ochii

Am ridicat capul, dar întâlnind niște ochi și pedagogiceși, mi-au incremenit fálciile, și din cea mai știută nu s'a ales decát... un zero la talog.

Me prind că asemenea timiditate o întelegeți.

Fiecare din dvóstre ați páțit-o in fața pedagogiei și a profesorilor cari v'au fost ca niște adevérați părinți. Dar să nu credeți că in toți frica a fost la Unii s'au gândit la neua, — alții la notă, — alții la un — puțini la premiu, — și mai mulți la repetiție. Unora le-a zvicnit inima, — multora li s'a împie rësufierea, — la puțini li s'a ridicat sángele la cap la câțiva le-a venit améțelá.

Mie nu-mi pásá nici de bâtea, nici de premiul de nota rea; simțiam inse doi ochi mari cari me pniau drept in mijlocul frunții; fără ei, chiar între gele, aș fi spus tóte regatele, marile ducate și ducate Germaniei, cu capitalele și cu orașele «cele mai principale», ca pe apă, fără să me opresc, fără să răsuciu.

Ce n'aș fi dat să me lase profesorii in pace, pentru ca să invértesc degetele arátátóre, unul impregiur celuilalț, din ce in ce mai repede, din ce in ce încet, după cum lecția curgea mai repede séu mai gândite.

Trbuie să știți că, și in liceu, pedagogia a fadușmana mea neimpăcatá. De multe ori mi s'a páțit că acéstă știință a fost inventatá numai pentru a chinui și a me face de rís.

Tocmai târđiu am înteles că pedagogia este făcută pentru unii profesori neghiobi cari există și pentru unii școlari model cari nu există.

Eram așá de bun și de timid încât, implinind 20 de ani, n'am voit să es de sub tutela celui mai mare unchiu al meu, fratele mamei, om fórte blând, ca mine, fórte rușinos, ca și mama.

Îmi vine să rîd. Nu cumva ve spui vr'o minciună? De ce v'aș spune? Nu ve cernimic, nu-mi cereți nimic, de ce să ve minț?

Și adevérul e că nu v'am spus pe deplin de ce nu am luat socotelile tutelei și de ce am rēmas in aceleași case albe ca laptele, — mai ales nóptea pe luná, — cu pridvor, cu trepte de stejar, și cu stélpi cu flori la capiteluri și cu brátári pe la mijloc.

Îmi plăceau casele? Da.

Iubiam pe unchiul meu care-mi indoise averea? Da.

Îmi erá rușine ca, indatá ce am devenit vērstnic, să-i cer socotéla, ca și cum m'aș fi indoit de cinstea lui? Da.

Ei și?

De aceea am rēmas eu sub epitropie? Decá v'ați uitá cam la o parte, m'aș inroși și v'aș raspunde: da. Iar decá m'ați privi, chiar acum când mi-a rēsárit multe fire albe, ca un copil vinovat v'aș spune:

— Nu, nu e adevărat că iubiam atât de mult casele în care crescusem și pe unchiul meu care me crescuse.

Eră altceva la mijloc.

Mai eră cineva p'acolo, afară de un văr cam de aceeaș vîrstă ca mine, afară de unchiu-meu (mătușa mea murise), afară de case și de un câine lăptos... mai eră cineva.

Ei acest cineva pe câți ștregari nu strînge de pe drumuri, pe câți timiți nu-i ameteșce, pe câți negustori nu-i preface în poeți, pe câți filosofi nu-i scote din fire, suflându-le sistemele ca pe niște pânze de păiajen, în mijlocul cărora stau ei, cu capul mic și liniștit și cu pântecile mari și rotunde!

E nespus de fermecător acest cineva care te face să remâi sub tutelă, când au trecut 24 de ore după ce ai implinit 21 de ani, și ai un venit de 15,000 de lei!

Mi se pare că ați ghicit secretul pe care-l ocolii până acum.

O! femeile, femeile!

Ce-or fi avînd ele cu timiții și cu filosofi?

Inocența și filosofia nu pot rezistă la un pas ușurel, la o păreche de ochi cari scînteiează, ard și pîtrund sufletele cele mai reci, cele mai egoiste, cele mai nepîtrunse.

Nu eră tot acelaș Irinel cu care odinioară me jucasem d'a «cirip-cirip»? Nu eră aceeaș neună, cu rochile până la genunchi, ai căreia ciorapi albi se inverdiau până s'era? Nu eră acelaș drac zvăpăiat care își aruncă cartea în pridvor, când se întorcea dela școlă, și me prindea de gât, cu amîndouă mîinile, pentru ca să o duc în cărcă?

Copilul devenise femeie, și în locul ochilor blîndi, de o infinită naivitate, în care me afundam ca într'un pustiu fără de margini, se aprinsese două văpăi de demon, prin lumina cărora vedeam deslușit viața cu valurile ei de plăceri și de senzații.

Și acum Irinel me luă de mîna.

Dar eră de 15 ani... dar de mult mîna ei eră alta, mai caldă, mai rumenă, mai nu știu cum, când o cuprindeam într'a mea. Veselia ei nu mai eră egală și continuă, ca altădată: nu mai vorbiă repede și intruna.

Și decă-i diceam:

— Irinel, ce crești tu, o să plouă astăzi?

Séu:

— Irinel, mai sînt două săptămîni până la vacanța mare, nu e așa că ai să fii fericită, ca și altădată, când om plecă la Stănic?

Irinel tăcea, priviă drept înainte, și eram sigur că nu vedea nimic, că pomii, casele și cerul dispăreau într'o desime fumurie.

Acéstă tăcere me surprindea, me amenință; și îi diceam, cu glasul pe jumătate, ca și cum aș fi fost vinovat de ceva:

— Irinel, abiă ai venit dela pension și ți s'a urît?

Și drept respuns începea o veselie esagerată. Și rîsete, și vorbă, și istorii, începute dar nesfîrșite, mai ales din viața de pension.

— Tu nu șcii, îmi dicea ea, tare și repede, ce scrisore mi-a arătat o amică a mea. Numai eu am citit-o, și cu altă față, și cu sora ei, și mi se pare că a arătat-o și altora. Am rîs să me prăpădesc.

(Va urmă.)

DELA VRANCEA.

Pe mare.

Mare! numai tu pe lume mai faci inima să-mi salte.
 Legănat când sînt de tine, uit de tôte celelalte,
 Și furat de visuri rose sînt așa de fericit,
 Când străbat uitat de ómeni cîmpul teu nemărginit.
 Căci de-asupra ta e cerul mai frumos ca pe pămînt,
 Altu-i farmecul ce-l are blînda baterie de vînt,
 Care umflă pânza navei și-o porneșce înainte,
 Cătră lumi necunoscute mai păgâne séu mai sfînte.
 La un loc te perși cu cerul într'un verde-albastru 'nchis
 Ochii mi se duc de-alungul nesfîrșitului abis,
 Și molatec gîndu-mi sbóră dulce, c'un ușor regret,
 Cătra fîermurile albe ce dispar incet-incet.
 Fire, omenescă fire! — Căci acolo m'am născut,
 Din pămîntu-aceia pîne am mîncat de am crescut,
 Și acolo tinerețea mi s'a stins așa de iute,
 Doborîta sub povara caracterelor perdute.
 Sub o umbră fericită e locașul liniștit,
 Unde odihnesc aceia ce odată m'au iubit,
 Loc de care totdeauna me despart indiușat,
 Ne-șciind ce me așteptă biet copil instreinat.
 Dar mai dulce decăt tôte mi-este că me știu departe
 De miseriele lumii și de pompele-i deșarte.
 Mare, tocmai ca și tine unde năvile s'adună,
 Unde nu e nici odată decăt cetă și furtună,
 Mult mai négră decăt tine și cu mult mai schimbătoare,
 Unde-o navă e 'n furtună și-altă navă e în sóre.
 Séra când apare luna sus pe bolta instelată,
 Când începi să salți din valuri și să fii mai supărată,
 Ce frumos răsună cîntul palidului marinar,
 Care stă de sentinelă pe catargul solitar!
 Fiecare val aduce o comoră de povești,
 Să tot stai o viéță 'ntrégă să ascuți și să privești.
 Căci ca tine nu-i pe lume nimeni, o măiastră mare:
 Tu esti musa cea mai sântă și poetul cel mai mare!

RADU D. ROSETTI.

Din viața actoricéscă.

Actul I din «Mórtea Civilă.»

(Urmare.)

Emma. Da! — și nu te iubesc indestul óre? și nu sînt gata a face totul pentru tine, decăt trebuința ar cere-o. Este adevărat că tu nu ești decăt o simplă crescătore a mea, pe care tata a avut rara fericire de a o găsi și a mi-o da în lipsa nenorocitei mamei mele; dar tu, nu știu pentru ce, te-ai introdus în inima mea, tot așa de tare cum ai fi fost și mama mea adevărată. Tu nu șcii cu cătă plăcere ascult când îmi dîci: Copila mea! — Și cătă durere am simțit adiniórea chiar, — reutációso! — când ai pronunțat cuvîntul de domnișóră! Consideră-me deci vecinic de copila ta; vederea mea să ștergă inchipuirea s'ermanului teu copil mort, și eu, de și ești streină de sînge, me voi crede totdeauna alaptată de sinul teu, și născută din sîngele teu.

Rosalia. Prea buna mea Emma... aceste cuvinte mai resplătesc un véc de chinuri și dureri amare...

Emma (rebedîndu-se la ea, o încungiură cu mîinile și o sărută în față.) Vra să dîcă de acuma înainte, tu nu vei mai fi supărată... tu nu vei mai plînge!

Scena II.

Cei dinainte, Abatele.

Abatele. Supărări plîngerii și pentru ce! pentru cine? scumpele mele fiice!

Emma (tresărind.) Al domnul Abate!

Rosalia (a parte.) Iar el!

Abatele. Da, domnul Abate! mititico! vino să-ți väd ochisorii tei de smarald, decât nu cumva au fost molipsiți de cuvintele ce le pronunțai mai adiniorea... (*Se pune pe un scaun în dreapta.*)

Emma (apropiindu-se.) Nu, dle Abate, — noi n'am plâns... nici n'avem pentru ce! Sântem atât de fericite, eu și cu buna mea amicã Rosalia.

Abatele. Și buna ta amicã totuș pare cu totul indispusã. Decã ochelarii mei väd bine, și figura ta Emmo și mai ales și figura bunei tale amice, Rosalia, sânt foarte emoționate. Ve veți fi istorisit povești grozave cu lei și tigri fioroși.

Emma. Nu...

Abatele. Dómnã Rosalio, și dta vei respunde tot nu, ca și mica Emma?

Rosalia. Nu știu la ce să ve respund, dle Abate!

Abatele. Acéstã casã póte să-și pue ca inscripție pe frontispiciu un nu. Nu, îl pronunță doctorul Palmieri la ori ce chestiune i se pune; nu, îl pronunță domnișóra, și nu, îl pronunță și dómna...

Rosalia (făcând un pas spre Abatele.) Domnule Abate...

Abatele (se scóldă și trece lângã Rosalia, Emma trece la dreapta.) Înțelegeți bine că glumesc, fiicele mele, și gluma ce nu ofensază, este îngăduită de ênsuș Dumneđeu! — Îmi place mult să me opresc inaintea casei dvóstre, ori de câte ori trec în piață, dela locuința mea; amicul meu, doctorul Palmieri, are de multe ori necesitate de sfaturile mele, precum și eu deasemenea câteodată, de ale lui. Ș-apoi, mirózna acestei grãdini vecinic înflorite, te atrage fără de voe...

Emma. Vrei să-ți culeg un mánunchiu de flori, dle Abate, séu o portocalã?

Abatele. Îți mulțumesc prea mult scumpã Emmo, — de portocale sânt sãtul, dar mánunchiul îl voi mirósí până ce se va veșteji în mânilor mele.

Emma. Atunci oi să-ți culeg micșunile și zambile, căci mirósã mai frumos decât tóte. (*Se depãrtează în fundul grãdinei, ca să culegã flori.*)

Rosalia. Dã-mi voe dle Abate, să me retrag...

Abatele. De ce?

Rosalia. Casa este încã neregulatã, și mésa așteptã pe domnul doctor...

Abatele. Și casa și mésa pot să mai aștepte pe domnul doctor, fără nici un pericol. — Remãi încã puțin, și ședi colea pe bancã...

Rosalia. Inse, dle Abate...

Abatele. Ascultã-me, — pentru binele dtale.

Rosalia (cu desgust, se pune pe banca din stânga.) Ve ascult...

Abatele (puindu-se aldturea cu Rosalia.) Precum am mai avut prilejul a-ți mai đice în trecãt de câteva ori, vin ađi, să-ți repet din nou și pentru cea din urmã órã póte... Ai de gând încã să continui multã vreme a-ți ținã pozițiunea în care te afli... o pozițiune condamnatã de lumea care te onorează, și blãstematã de ênsuș Dđeu?!

Rosalia. Ce voești să spui, dle Abate?

Abatele. Me înțelegi prea bine, Rosalio, și nu mi-e nevoie de a-ți repetã aceea ce de sigur cã stã în inimã-ți mai presus de ori ce altã faptã din vieța ta casnicã. — Pozițiunea în care te afli, în casa doctorului Palmieri, nu mai póte fi toleratã... Lumea intrégã, ce cunoșce pe acest venerabil om al șciinței, este indignatã, de o faptã atât de brutã contra legilor bisericesci și

contra moralei cetățenești... Ușile tuturor caselor mari catolice s'au închis doctorului Palmieri — din pricina dtale; nimeni nu-l mai chiamã, nimeni nu-l mai onorează — din pricina dtale.

Rosalia (sculându-se.) Dle Abate! nu m'așteptam la asemenea cuvinte din parte-ți. Doctorul Palmieri nu are nimic de îndurat din cauza mea; doctorul Palmieri frecventezã aceleași locuri, aceleași case, ca și inaintea de a intrã eu în casa lui; și nici odatã el n'a avut un singur cuvânt ca să-mi bãnuiescã de purtarea mea...

Abatele. El, nu, o șciu și eu destul de bine... dar lumea! lumea intrégã îl bãnueșce! O faptã ca a lui, și pentru un om ca el, în orașul nostru este o crimã! În orașul nostru, unul din cele mai catolice ale Italiei, unul din cele mai morale, a desprețuí legile bisericesci în așã grad, e mai mult decât o crimã...

Rosalia. Și care e fapta ce-i bãnuești doctorului, dle, Abate?

Abatele. Fapta cea mai rea, pentru un om care are o ficã, — despre a cãrei dréptã paternitate încã se vorbeșce...

Rosalia. Fapta rea ce-o đici dta, sânt așã darã eu! În ochii dtale, și a lumii cãrei te đici reprezentant, eu nu pot trece dupã cele ce spui, decât de o femeie perdutã... o întreținutã... eil te înșeli... acéstã e o greã ofensã ce mi-o arunci în față, și pe care ai spus-o încã la mulți și chiar doctorului, cu cuvinte tot așã de bine acoperite cum mi'ai spus și mie acum; — dar fii sigur, domnule Abate, cã doctorul Palmieri are sufletul tot atât de convins și care, pe cât îi e și de curat, și respinge cu despreț batjocurile nemeritate ce lumea ar puté să i le arunce.

Abatele. Te aprinđi prea tare, iubitã Rosalio, pentru un lucru de nimica; cãci trebuie să șcii, cã decât me interesez eu așã de mult în acéstã afacere, e cã, pe lângã păstrarea dogmei nóstre religióse, mai am în vedere și... binele teu particular. Ori-cum ai fi tu, ori care ar fi purtarea ta față cu lumea și cu doctorul, nimeni nu te va considerã altfel decât, cum ai đis: ca pe o întreținutã, tot timpul cât vei sta în acéstã casã, fie și sub falsul titlu de crescétóre a copilei doctorului. Apoi sufletul teu...

Rosalia. Și unde vrei să me duc, dle Abate, eu, care n'am altã avere decât mânilor mele, pentru a-mi câștigã pânea đilnicã, eu care nu cunosc alt lucru, decât puținã gospodãrie și câteva obiecte de invěțaturã elementarã... ce vrei să fac cu vieța mea miserã?...

Abatele. În cazul fórté dureros de altmintrelea, când ești lipsitã de cele necesare unei vieți modeste, n'ai decât a apelã la bunul Dđeu, care ingrigeșce până și de vermele din petró, — și el nu te va lãsã de sigur peritóre de fóme.

Rosalia. Bunul Dumneđeu! dar de câte ori nu l'am chemat insedar! câte rugãciuni și câte blesteme nu i-am adresat... și mut a remas cerul, precum și pãmântul e mut!

Abatele. Rosalio! cuvintele tale nu par a fi ale unei creștine. Dđeu, ț-am spus, ingrigeșce de toți, prin servitorii sei; vrei un trai liniștit, pacinic, moral, adeverat creștinesc? — ei bine, vino la Abația nóstrã, și acolo vei gãși totul ce-ți va fi de lipsã, acolo...

Rosalia. Tacil... aceea ce-mi propui, — e mișelia scrisã cu litere de foc pe fruntea omului ce represintã religiunea! Tu-mi bãnuești a fi 'ntreținuta unui simplu laic, — și me chemi a me face prostituata unui Abate!...

Abatele. Eu!?... Al ce profanațimel...

Vice-regele Egiptului.

Rosalia. Destul! Ah! (*O crisă, cu bocete, o lovește. La fișetulei, Emma vine alergând din fund, asvêrle florile în mijlocul scenei, și o sprigînd.*)

Emma. Rosalio! bună amică! ce estel ce s'a 'ntêmplat?!...

Scena III.

Cei dinainte, doctorul Palmieri.

Palmieri (intră repede în mijlocul grădinei, rămâne un moment înmărmurit apoi se apropie de Rosalia.) Rosalia! leșinată! — și pentru ce?

Emma (plângend.) Ajut-o tatăl bine c'ai venit! ajut-o de grabă!

Palmieri. Dar pentru numele lui Dșeu! ce s'a întêmplat... spune cel puțin dta, dle Abate?

Abatele. O crisă instantanee de sigur! Vorbiam liniștiți împreună... de dta... și de-odată...

Emma. Iși vine puțin în fire... tăcere...

Palmieri. Rosalio!...

Rosalia. Ah!... ajută-mi Emmo... să merg în casă... puterile-mi sînt slăbite...

Palmieri. O da, haidem, — incet, haidem! (*O rădică de pe banca de pe care căduse, și spiginînd-o de-o parte drul și de alta Emma, intră în casă.*) Iertați că ve las un moment singur, dle Abate.

Scena IV.

Abatele, singur.

Afurisit lucrul! acest demon de femeie e cel mai abraș din toți demonii infernului! — Și doctorul Palmieri! acest șarlatan ce nu se mulțumește a astupă rănilile, dar încercă încă a demoralisă sufletele tuturor orășenilor prin eretica lui știință, — este o adevărată piedică pentru progresul științei noastre religioase! Prin un mijloc său altul, puterea lui asupra mulțimei pe care a fermecat-o trebuie să dispară, — de-ar dispăre chiar el cu totul... Iar Rosalia, care încă e tineră, încă e frumoasă, — voi ști prin mijlocele cele mai îndămătece, s'o scot de sub inriurirea nebună a acestui eretic!...

(Finea va urmă.)

N. A. BOGDAN.

Cugetări.

Făcută ca să iubescă, femeia nu e nimic, decă nu iubește; nu e nimic decă iubind nu se face iubită.

*

Plăcerea amorului e a iubi, și e mai fericit cineva prin pasiunea pe care o are, decât prin aceea care i se dă.

*

Amorul are despăgubiri pe cari nu le are prietenia.

*

Amorul șcie să invingă tot, să credă tot, să spere tot și să sufere tot.

*

Revoluțiunile devoréză pe ómeni fără să le lase vremea ca să-și indeplinéscă sorta.

*

Un amor care se nașce e o otravă care infrumușetéază pe victimă mai înainte d'a o ucide.

După vécuri.

Scris a fost de ceruri și scris pe fruntea lor,
Să te iubesc Florică prin lacrimi și suspine;
Și-a fost scris că 'n urmă perđendu-te pe tine,
Să port în al meu suflet o dragoste și-un dor.

D'atunci trecut-au vremuri, și-am cercat mereu,
Să 'ngrop iubirea 'ntâie în alte visuri noué!
Dar' gându-mi spune și-a ochilor rouă,
Că dragostea aceea e scrisă 'n sînul meu.

O draga mea! D'apururi în inimă-mi rămâi,
Că și astăzi tremur, d'aud doiosu-ți nume,
Și-am tănuit în suflet convingerea, că 'n lume
Dragostea aceea, e dragostea-mi dintîi.

Ca suvenir pășeșee prin vecinic credémént
Un drum cu mine-alături. Și 'n vîeța mea zdrobită
Ea vecinic urmăreșce gândirea-mi ostenită:
Un prietin care-a merge cu mine sub pămént.

Și 'n grópă multe vécuri cu dulce va durmi,
Ca drept tovarăș mie, ș-apoi tot ca tovarăș
La șaia 'nvierei me va petrece iarăș
Să pot chiar după vécuri, pe tine a te iubi.

M. PERVU.

Fisiognomia nasului.

Mulți ómeni și multe caractere se pot cunoșce numai după construcțiunea și aspectul nasului. Astfel un nas prea lung, mai mult lat dela rădecină până la nări, nepronunțat, și cu nările lungărețe, arată cu deseversire că animalul nu e complect perfecționat, adică, că urme mari animale, brute, se găseșce într'un purtător al unui aseminea nas.

Un nas prea scurt, ridicat, cu nările în colțuri séu și câte odată rotunde, cu o formă neregulată, arată un caracter fórte hitru... în credința lui, dar nici odată în cea a altora... E hărăgos și tinde departe, dar rămâne totdeauna cu tinsórea...

Un nas grec, cum se șaice celor lungi, coroete, rare ori, după cum li se atribue de unii, sînt semne de inteligentă... De ordinar ele arată pe aristocratul îngâmfat, desprețuitor de alții, nepăsător de ori-ce, brutal în fine, și de multe ori favorizat de sórtă de a ajunge un... parvenit, căci altfel nu e în stare de a ajunge nimic... Istoria ilustrată între somitățile politice și literare, nu se arată decât fórte puține nasuri coroete, séu cum li se mai șaice ghebóse, care să fie ajuns la o ilustrație reală.

Un nas a cărui linie de deasupra forméză o ondulațiune de doué séu și trei gheburi, și se mai află dotat în plus cu niște nări late în forma rítului séu a trompetei, arată pe perfectul viciat, neimblândit, și care totodată încă are pretențiunea de a se crede... Cu tóte astea nu e tocmai periculós, căci nu pórtă multă invidie în el, de și are o bună dosă de spirit de frustrare și neconsecvență...

Un nas de o măsură mijlocie, de-o potrivă cu fruntea și barba, bine pronunțat, gras, cu nări perfecte în rotundime și deschise, mai totdeauna mișcátóre, inve-

deréză un caracter eroic, puternic, întreprid, confient și destul de indatoritor. Dar, ca și de un erou al nenita-tului Molière, să ve păziți de el, căci... întei spênzură și apoi judecă.

Nasurile cârne, sânt de multe feluri, și de și mai fiecare are particularitățile sale in studiile fisiognomistice, ne rezervăm a spune numai doue caractere: nasurile lungi, deșelate, și cărnite tocmai la vèrf, sânt cele mai preferabile. Ele denotéză un caracter ușor, sburdalnic, iubitor, câte-odată și harțaș. Mintea istétă nu le lipsește de ordinar și ceea ce le caracterisă mai ales, este amicitia sinceră ce se póte găsi mai totdeauna in ele.

Feriți-ve de nasurile scurte, cârne in forma boxilor, cu nările aprópe verticale, ce lasă să se védă de departe in ele niște găuri urite și pèröse... E cel mai urit caracter ce se póte admite intr'o societate; ura cea mai pronunțată o păstréză pentru orice nou venit, dobitoția îl conduce la cele mai triviale espresiuni, și vieța lui se aseménă unei hiene ce stă gata să se arunce asupra pradei séu să scormolésacă un mormént. In casurile cele mai norocóse ei se mărginesc a fi niște puri idioti, gata și atunci a produce desgust celor ce sânt in contact cu ei.

Nasul-patlagică, roș de ordinar in vèrf, umflat și borcános, arată pe cel dedat voluptăților, vesel, nepăsător și neingrigit de sine ca și de altul... E tot odată inse vrednic a fi cređut ca să-ți póta păstrá mai bine decât ori care altul, chiar in momente de veselie, secretul ce i-ai incredintat.

In sfèrșit un nas, fòrte snbțire la rădëcină, crescënd in forma unui con, cu vèrful aplicat asupra buzei. și de multe ori acoperind buza superióră, arată pe un om destinat speculei, întreprinderilor, gheșefturilor, un om care nu-ș vede vieța decât in calcul și in fundul pungei.

Feriți-ve totdeauna de ómeni vorbesc pe nas.

Poesii populare.

— Culese din comuna Maidan. —

De dor.

Grunđă verde viorele,
M'au ajuns un dor și jele,
Peste pept și peste șele,
După doue mândr'a mele,
Dup'o fată și-o nevěstă,
Că ea șede la feréstră,
După nevěstă mi-i drag,
După fată mórte-mi fac.

Morții tei răchită,
Nu te-oi vidé infrunđită,
Ca să-mi pun curea la flintă,
Să plec pe valea adâncă,
Să aud cucul cântând,
Și pe mândra vaci mânând,
Și din gur' așa grăind,
Hei! Hei! vacile doichii,
Nu mi-i de păscutul vostru,
Ci mi-i după neica-l nostru.
Dar voinicu miș dicea,
Cătră mândră că grăiá:
Calcu-ți mândro cruculița,
Că mult ț-ai ținut credința.

Colea 'n deal p'un colnicel,
Đice 'n frunđ' un voinicel,
Voinicel tras prin inel,
Turma pașce și el đice:
Inimióra 'n minc plânge,
O! neicută nenișor,
De-i murí să mori de dor.

Cucule cu pènă sură,
De ce cânti la noi pe șurá?
Cucule pasere grasă,
Ce tot cânti la noi pe casá?
O ți-i fóme o ți-i sete,
O ți-i dor de codru verde?
Nu mi-i fóme, nu mi-i sete,
Ci mi-i dor de co lru verde,
Ci mi-i dor de țera mea,
C'am avut o mândră 'n ea,
Năltuță și subțirea,
Chiar după potriva mea.

Bate vèntu viscoleşce,
Dorul mândrii me topeșce,
Hei! hei! dorule păgâne,
Fie-ți mai milă de mine!
Đéc'ar șci mândruța mea,
Cu cât dor aștept pe ea,
Nu i-ar sta nimic in cale,
Nici codru, nici dél, nici vale;
D'ar șci mândra al meu dor,
Nu m'ar lăsá ca să mor!

Dorul meu mândro ș-al teu,
Facă-mi-se ciuciureu,
Ciuciureu cu apă lină,
Cin' o bé de dor suspină.
Ciuciureu cu apă rece,
Cin' o bé de dor fi trece;
Ciuciureu cu trei izvóre,
Cin' o bé de dor să móră;
Đéc'o bé mândruța mea,
Să mi-o țină Precesta,
Și d'o bé drăguțul meu,
Să mi-l țină Dumneđu;
Și d'o bé dușmanii mei,
Crepe, crepe fierea 'n ei!

Ajungă-te mândro-ajungă,
Ajungă-te-un dor și-un drag,
Alealui ș-a dorului!
Să stai tótă nóptea 'n prag,
Să aștepți pe cin' ți-i drag,
Să umbli nóptea pe lună,
Să n'ai cină nici odină,
Nici pace nici điuă bună;
Bată-mi-te mândro bată,
Șepte stele d'ângă lună,
Și credința mea cea bună,
Bată-mi-te Dumneđu.
Și dorul ce-l sufer eu;
Rupăți-se inima,
Cum ai rupt tu dragostea,
Ș-ai lăsat dor după ea,
Și decă vei și murí,
Să n'ai cine te jel,
Alealui ș-a dorului!

SALON.

Un amor ciudat.

Fragment.

Încă de când implinise 10 ani, mamă sa îi aduse un profesor de piano, băiat de altfel cu maniere, tiner, nostim de tot și pe d'asupra acestora o păreche de ochi verzi care subjugă și o musteciță în culorea spicului de grâu copt, mișcă d'asupra buzei lui adusă în formă de arc, vacinic umedă și întredeschisă, lăsând la ivelă două rënduri albe de dinți așezați cât se poate de bine.

Constanța, acesta e numele fetei, se simți imediat atrasă de ochii profesorului și de-atunci începù între acești doi tineri o intimitate fără margini, care inse nu eră cătuș de puțin luată în serios de cătră dna Zamfirescu, mama Constanței.

Când fata implinì 14 ani, profesorul încă dedea lecții drăguței sale eleve care odată cu inaintarea vârstei se făcuse și mai frumoasă, mai ales după mării ei ochi negri profesorul se amorezà cu totă furia unei inimi nedate încă.

Diminēta venià regulat la ora 9; făcea lecția până pe la 10; treceau în urmă în salon séu în grădină unde steteau de vorbă până la ora mesii.

Se brodiseră amândoi sficioși, așa că nici unul nu îndrăsnia să se uite mai mult în ochii celuilalt, séu să facă unul ruptură tăcerii, cu o mărturisire infierbentată ca și sângele ce le clocotià în inimi. Nu e vorbă, la piano mânilor se atingeau cam des, dar în momentele acelea se roșiau amândoi. El mai multe rënduri, sub pretext că întorce foile notelor, își apropiase, mai mult decât eră permis, obrazul lui aprins, de puful de păr ce inundă ca o cascadă gâtul ei alb de marmoră. Strînsese de multe ori brațul ei rotund, grăsulțu; în multe rënduri atinsese cu vârful buzelor pērul ei buclat; dēnsa în câte dăți nu și-a lăsat capul pe spatele fotoliului rămând visătoare, cu buzele între-deschise, cu gândul că poate el va îndrăsnì odată să-i sārute buzele atât de pofitoare și atât de ispititoare; dar aceste tôte au fost insedar căci au remas tot ca la început.

De ce?... Pōte că le eră frică, séu pōte unde le eră amorul așa de inocent.

Cu tôte acestea, acasă, dēnsul nu se gândià decât la chipul ei āngeresc, la pērul ei negru, la buzele ei roșii, la ochi, la tot în fine ce-l putea fermecă și la tot ce pōte gândi un creer bolnav de amor.

Ea mai intotdeauna îl așteptă la ferēstră cu cea mai mare nerābdare.

Acolo singurā, nezārta de nimeni, dedea binișor un colț de perdea la o parte și-și inecă privirea cu mulțimea de pe strade, cătând printre toți trāsăturile lui dulci.

Cât necas avea ea pe ciasornice diminēta, de ore-mergeau prea încet. Ar fi voit o reformă generală, căci 60 de minute pentru o oră e prea mult: treideci, credea dēnsa, ar fi fost deajuns! Mai ales că trāim într'un secol când totul e iuțelă, ar trebui dar ca și timpul să-și schimbe cursul lui îmbētrānit, cu altul mai tiner, mai sprinten.

Și-i invētasē așa de bine sosirea, că nu se putea înșelā nici odată: modul cum deschidea el pōrta, cum scārțià acēsta pe țiftine, lātratul de bucurie al lui Grivei,

pasul în coridor, mâna pe clanță, deschiderea în fine a ușei, tôte acestea le avea în memorie intipărite și-l recunoșcea numai decât.

Dar bātăile repedi ale inimei, coloritul purpurfu al obrazului, o mică înăbușelă în piept, furnicarul din sânge... nu erau tôte acestea probe vēdite că dēnsul îi cuprinsese tōtă ființa?

*

Intr'o di erau singuri în salon. El, ne mai putēnd resistā mai mult dorinței de ai face o mărturisire, îndrāsnì să-i ia mâna... Ce deliciul... Prin o ușorā strîngere reciprocă, își inoculau unul altuia tot amorul ce-l aveau în inimi și eră aprōpe să se reverse.

Ea ca și dēnsul eră transportată.

Se apropiā mai mult de el și se lipi de pieptul lui.

El o cuprinse cu brațul de după mijloc, o strînsē mult pe sîn și-și lipi cu foc buzele de gura ei.

În fine se făcuse ruptura!

GR. MĂRUNȚEANU.

Caracterele diferitelor națiuni.

În religione: Nēmțul e necredincios, se duce cu tôte acestea cu marea lui carte de rugăciuni la biserică, Englezul e pios, Francezul zelos, Italianul plin de ceremonii, Spaniolul bigot, iar Românul superstițios.

În promisiuni: Nēmțul credincios, Englezul sigur, Francezul ușuratec, Italianul șiret, Spaniolul înșelător, Românul te ține cu speranța.

În consilii: Nēmțul tacticos, Englezul hotărît, Francezul pripit, Italianul fin, Spaniolul se fereșce de a le da, Românul le dă din tōtă inima.

În statură: Nēmțul e mare, Englezul bine făcut, Francezul cu exterior frumos, Italianul mijlocițu, Spaniolul de speriat, Românul robust.

În îmbrăcăminte: Nēmțul e sārăcacios, Englezul pompos, Francezul variabil, Italianul trențeros, Spaniolul modest, Românul simplu.

În amor: Nēmțul nu șcie să iubēscă, Englezul iubeșce ici și colo câte puțin, Francezul pretutindeni, Italianul șcie cum să iubēscă, Spaniolul iubeșce cu adevērat, iar Românul cu prudență.

În păstrarea unui secret: Nēmțul uită ce i se spune, Englezul ascunde ce trebue spus și spune ce trebue ascuns, Francezul flecărășce totul, Italianul nu spune nici un cuvēnt, Spaniolul e fōrte misterios, iar Românul îl păstrēză cu sfințenie.

În vanitate: Nēmțul se laudă puțin, Englezul disprețueșce tot, Francezul laudă totul, Italianul prețueșce după merit, Spaniolul se laudă numai pe sine, iar Românul prețueșce ce e strein.

În insulte și binefaceri: Nēmțul nu face nici bine nici reu, Englezul le face pe amēndoue fără nici un motiv, Francezul uită pe amēndoue, Italianul e iute la binefaceri dar resbunător, Spaniolul indiferent cătră amēndoue, Românul face și bine și reu.

La mâncare și bētură: Nēmțul e un bețiv, Englezul un mănăcios, Francezul delicat, Italianul cum-pētat, Spaniolul sgārçit, Românul bé, mănāncă și iar bé.

În conversațiune: Nēmțul vorbeșce puțin și prost, dar scrie bine, Englezul vorbeșce prost dar scrie bine, Italianul vorbeșce bine, scrie mult și bine, Spaniolul vorbeșce și scrie puțin dar bine, Românul vorbeșce mult și bine, dar scrie prost.

Gemenii.

Imbucurătorul eveniment familiar atât de mult așteptat, s'a realizat cu ridicata. A produs gemenii. Tatăl s'a scărpenat nițel la cefă, apoi a luat act cu plăcere. De ce nu? In loc de unul, doi! Și ambii sănătoși și grași. Indată-ce a putut, i-a și dus la fotograf, de le-a scos posa drept suvenir pentru totdeauna. Nu este acesta un tablou drăgălaș? Așa întreabă părinți pe toți; iar noi trebuie să le dăm dreptate.

Vice-regele Egiptului.

Ilustrațiunea a doua din nr. acesta reprezintă pe vice-regele Egiptului, Abbas pașa, ținând călare revistă asupra trupelor sale.

Abbas pașa dimpreună cu frate-sau mai mic, eră încă elev al Theresianului din Viena, când primi șcirea, că tată-sau a murit și porni acasă, ca să-și ocupe tronul.

Asta s'a întâmplat în toamna anului 1891. De atunci domnește densus, cu energie și introducând multe obiceiuri europene.

LITERATURĂ ȘI ARTE.

Știri literare și artistice. *Dr. dr. Elefterescu*, doctor în medicină și în teologie, profesor, publică invitare la abonament pentru lucrarea sa «Predice pe toate duminicile și sărbătorile de peste an»; prețul de abonament 1 fl. 50 cr., este a se trimite la tipografia Aurora în Gherla. — *Dr. Marinescu Marion* va scote de sub tipar la București în curând primul volum din «Vieta la Mahala», portând titlul «D'a valma». — *Dr. I. Dimițescu* (Ghiocel) a scos la lumină în București un volum intitulat «Amintiri de student» versuri și prosă. — *Sculptorul Filip Marinescu* va sosi în curând din Roma la București. — *Dr. Oscar Obedenaru*, un tiner pictor român, apretiat foarte favorabil de diarele germane, va espune în curând tablourile sale în una din salele Ate-neului din București.

Academia Română a primit iarăș o colecțiune de documente istorice, care a fost adunată de pe la bisericile episcopiei Roman. Bărbații competenți au și început să studieze documentele și pergamentele, a căror cercetare și classare se face cu multă stăruință de personalul bibliotecii, sub conducerea dlui bibliotecar Ioan Bianu.

Manual pentru conducătorii de asil. Se știe că conferințele românești, precum și prelații români în casa magnaților, au combătut din reputeri proiectul de lege pentru înființarea asilelor de copii. De atunci legea, votată și sancționată, s'a și introdus, asilele se deschid în toate părțile. Noi românii am remas și de asta-dată numai la — vorbe și nu ne-am îngrijit să usăm de dreptul acordat prin lege, ca noi, confesiunile, să ne înființăm asilele. Acum multe comune bisericesti române ar vré să le facă, inse nu pot, căci n'avem conducători de asile, fiind că n'am avut grigea să deschidem un institut pentru cvalificarea acestora. Spre a ușorá această cvalificațiune, dna Aurelia Păcățianu, în B. Comloș, a compus un manual al «Metodiceii generale pentru institutele cvalificătoare a conducătorilor de asil». Dorim ca lucrarea această să apară cât mai curând.

O scriere nepublicată a lui Cogălniceanu. Di-tele trecute a eșit de sub tipar la București prima fasciculă din volumul «Acte și documente din corespon-

dența lui Mihail Cogălniceanu» relative la resboiul independentei României 1877—1878. Publicațiunea această se face sub îngrijirea dlui Vasile Cogălniceanu, unul din fiii regretatului mare român. Ea cuprinde o mulțime de scrisori adresate curților din străinătate, unde întel-neșci la fiecare rënd câtă inteligență și câtă inimă a sacrificat ilustrul bărbat pentru independența patriei sale.

Palatul arhivelor statului în București. În primăvêra viitoare se va incepe la București construirea palatului arhivelor statului. Această construcțiune va costă doue milioane lei. Comisiunea, sub președința dlui Hașdêu, directorul arhivelor, se va pronunță dillele a-acestea asupra planurilor elaborate de arhitectul italian Magni. Suma de doue milioane s'a votat de Cameră încă la anul 1891.

Cărți noue. În editura librăriei Alesandru Codreanu din Focșani au apărut următoarele cărți: «Legende și Poesii pentru învățământul istoriei» în classa II primară rurală și urbană. Autorul e dl V. Cireș; prețul 60 bani. «Religie», cursul mediu; cl. III primară, de dl G. I. Rarincescu; prețul 40 b. «Colecțiune de cântări naționale și bisericesti» cu un curs de teorie musicală elementară, de dl Stefan Vasilian profesor de musică la liceul din Focșani; prețul 75 b. «Calendarul Nove-list» pe anul 1894; prețul 2 lei.

Calendar pe anul 1894. Au apărut deja în editura tipografiei «Universul» str. Brezoianu nr. 11 București, următoarele calendare pe anul viitor 1894: — «Calendarul american» cu foi dîlnice, cu o frumoasă ilustrație în 6 colori pe carton, reprezentând un dorobant, cu iubita lui și un copil care uréză dille fericite cetitorilor «Universului». Prețul 1 leu. — «Calendarul diar. «Universul» Un frumos volum de 80 pagini, format mare, hârtie satinată, materia calendaristică și literară cea mai variată și originală. Ca ilustrații conține portretele tuturor omenilor iluștri incetați din vieta în anul curent. Coperta colorată. Prețul 90 bani. — «Calendarul poporativ» al «Universului», un mic și frumos volum de 80 pagini, cu copertă colorată și cu foi albe pentru notițe dîlnice. Materia calendaristică cea mai variată. Prețul 10 bani.

Diaristic. Românul din București, precum aflăm din unele diare bucureșcene, va trece în posesiunea dlor Eugen Brote și Aurel Popovici, cari îl vor transformă în organ special al revindicărilor naționale. — **Vulturul** din Oradea-mare, fôia umoristică a dlui Iustin Ardelean, în anul viitor va eși în fiecare duminică. — **Propaganda**, diar nou, a apărut la Iași, sub direcțiunea dlui Eduard Dioghenide.

TEATRU ȘI MUSICĂ.

Știri teatrale și musicale. *Baritonul Tr. Mureșianu* din Bucovina a trecut în Moldova, unde a dat la Roman un concert; dsa va cântă și prin câteva orașe din Rusia. — *Căpitanul Ivanovici* din armata română, autorul multor valsuri românești, a fost decorat de regele Carol cu medalia «Bene Merenti» cl. II.

Teatrul Național din București. De curând s'a jucat o piesă originală nouă, «Hanul Konake», dramă în 4 acte de dl Panait Macri, singura piesă românescă nouă și mai mare, care s'a anunțat la deschiderea sta-giunii. Despre succes cetim în «România Musicală» următoarele: Această lucrare a fost una din cele 10 pre-sintate pentru premiul de acum 3 ani al Teatrului Național. N'a luat premiu, dar a fost găsită demnă de

a se represintă. Piesa e slabă. Și se esplică acésta, de ôre-ce dl Macri debutéză întéia dată ca autor dramatic și prin urmare, a făcut o săritură prea cutezătoare. Trebuie să începă dsa, decât are talent, cu lucrări mici și, apoi să trecă în a ocupă o sêră intrégă. Vina inse nu e a domnieisale, ci acelor cari au permis' reprezentarea piesei. Fiecare autor e convins că lucrarea sa e bună. Trebuie inse să se găsească binevoitori cari să nu-l espue la inceputul carierei sale la ridicul. Aplausele galeriei, care rîde de obicei de ori-ce vorbă rostită într'o românescă stricată, nu sacréză pe cineva ca om de talent. Sînt sigur că dl Macri ar fi făcut ceva bun decât ar fi căutat un subiect ușor pe care să-l fi injghebat într'un singur act numai. Căderea piesei sale îi va servi pe viitor ca lecțiune. Intr'adevăr lecțiile cele mai bune, de și cele mai crude, sînt acele care le căpêtăm din propria noastră esperiență. Singurul bun al piesei dlui Macri a fost, că a făcut cu acéstă ocașie să debuteze un talent puternic tinerul Demetriade. Are multe calități acest tiner: voce puternică, figură simpatică, corp frumos, elegant și cu alurele cele mai alese. Dsa e un tiner cult, inteligent și plin de bună-voință. L'am vëdut de mult declamând și mi-am dîs, dela întéia ôră: iată un viitor bun artist. Decât dl Leonescu va fi un artist pentru opere clasice, apoi sigur că tinerul Demetriade va fi un Manolescu al pieselor de actualitate.

Piese musicale. 1. Zulia, vals de A. Zica. 2. Alexandrina, polcă, de G. Ștefănescu. 3. Liebeslust, polca-mazurca, de A. Zica. 4. Sêrba Precupețelor, de E. Kompansky. 5. Plôia, galop, de V. Lucio. 6. Camelia, vals de C. P. Cerches. 7. Salutare, polca de A. Zica. 8. Puiul meu, p. mazurca de Thomas Ionescu. 9. Menuett in la Major, N. Argintii. 10. Opinca, sêrbă de Sandu Așer Eschenasy. 11. Serbarea Fetelor, galop de C. G. Bianchi. 12. Flôrea din Carpați, vals de Anton Zica. 13. Rose Florie, mazur de M-lle L. dr. Antoniu. 14. Flori pe Primăveră, quadril de Gabrilescu. 15. Craiovênca, horă de Ilie Ionescu. 16. Suvenirul Junetei, horă din colecția Z. D. 17. Sêrba Vagabonților din colecția Z. D. 18. Hora Sburdalnică din colecția Z. D. 19. Frumușica, horă din colecția Z. D. 20. Ca pe Vale, sêrbă din colecția Z. D. 21. Hora Legănată din colecția Z. D. 22. Hora dela Iași din colecția Z. D. 23. Hora lui R. Calonfirescu, din colecția Z. D. 24. Sêrba Oltenescă din colecția Z. D. 25. Hora dela Mușetești din colecția Z. D. 26. Fôe verde Bob năut rom. de E. Kompansky. 27. Ca la ușa Cortului din colecția Z. D. 28. Ilusiuni Perdute vals de E. Kompansky. 29. Chindia ca la T. Vestei din colecția Z. D. 30. Ca la Bréza din colecția Z. D. 31. Brăul dela Munte din colecția Z. D. Tôte aceste compoziții se trimit franco la domiciliu contra unui mandat postal de florini 3 la adresa Z. Dimitrescu, București, strada Romană 40.

BISERICĂ și ȘCOLĂ.

Știri bisericești și școlare. *Ducesa Maria de Edimburg*, mama principesei Maria a României, a dăruit starițului mănăstirei dela Sinaia o mare și frumoasă cruce de argint aurită și cu smalturi albastre, destinată serviciului divin al mănăstirei. — *Dl G. Ionescu*, șef de atelier la tipografia Carol Göbl, a dăruit Ligei Culturale 40 de esemplare din broșura sa «Călăuza elevului tipograf», cu scopul de a le împărți la elevii tipografi din Transilvania și Macedonia. Esemplarele se vor trimite în curënd la destinațiunea lor.

Societăți de ale tinerimei. *Societatea bis. lit «Alexi-Șincăi»* a teologilor români gr. c. din seminariul dela Gherla, în 19 oct. s'a constituit pe anul societ. 1893/94 în modul următor: Președinte: Ales. Avram, cleric de an. IV; vicepreședinte: Teod. Vaida, cleric de an. IV; secretar: Dănilă Aluaș, cleric dn an. III; notar al ședințelor: Alimpiu Coste, cleric de an. II; bibliotecar: Ioan Belciug, cleric de an. III; cassar: Dionisiu Vaida, cleric de an. III; vicebibliotecar și arhivar: Augustin Măndruț, cleric de an. II și controlor: Ioan Hotea, cleric de an. II.

Adunări învețătorești. Reuniunea învețătorilor români gr. or. din *districtul Sas-Sebeș* se va întruni în adunare generală în comuna Călnic, la 6/18 și 7/19 novembre, sub presiul dlui Z. Mureșianu președinte, N. Todea notar. — Reuniunea învețătorilor români gr. or. din diecesa Caransebeș a ținut adunarea sa generală în Bocșa-montană, la 29 și 30 octombrie n., sub presiul vicepreședintelui Martin Tap, învețător. Adunarea a fost una din cele mai frumoșe, luând partemulți, membri și ôspeți, printre cari multe dame. Adunarea viitoare se va ține la Lugos. — *Învețătorii din Țera-Oașului* în Sătmar ș-au ținut adunarea generală în comuna Negrești, la 26 octombrie, sub presiul protopopului Ioan Roman. Învețătorul Dimitrie Ardelean a ținut o prelegere practică. Viitorea adunare se va ține în comuna Certeza, marți după Paști. — *Despărtământul Peștes* al districtului gr. or. oradan a ținut adunarea sa în comuna Bezna, la 26 octombrie. Învețătorul T. Tonțu a ținut o prelegere. Apoi s'a constituit comitetul, alegându-se președinte Avram Igna, vicepreședinte Simeon Butiri, notari Iosif Crainic și Petru Vlaicu, cassar Aron Bulzan, bibliotecar T. Tonțu, controlor St. Tulvan. — *Reuniunea învețătorilor români gr. or. din districtul Devci* se va întruni în adunare generală în comuna Petrița, la 7/19, 8/20 și 9/21 novembre. Învețătorii George Reitescu, Ioan Flașer, Petru Hadan, Ioan Cioran, Ioan Bota și Const. Baicu vor ține prelegeri teoretice și practice.

C E E N O U ?

Hymen. *Dl Radu R. Ardelea* și dșora Elena D. Constantin s'au cununat în duminica trecută la Brașov. — *Dl Dumitru Jugănar* și dșora Raveica Pascovici s'au cununat tot atunci în Brașovul-vechiu — *Dl I. B. Gaetan* din Ploesti s'a logodit cu dșora Cleopatra I Nistor în Satulung-Săcele. — *Dl Ambrosiu Abui* și dșora Anuța Maier s'au cununat la 12 novembre în Cluș-Cara. — *Dl Ioan L. Hosszu* profesor și dșora Maria Letiția Botha se vor cunună la 23 novembre în Mesteacăn.

Știri personale. *Ducesa de Saxa-Coburg-Gotha*, mama principesei Maria a României, a plecat din Sinaia duminică la miédădi, întorcându-se acasă. — *Principesa Maria a României* este pe deplin restabilită; micul principe Carol este în cea mai perfectă sănătate; principele Ferdinand și principesa Maria au și făcut de curënd o preumblare cu trăsura din Sinaia până aproape de Bușteni. — *Dl dr. Silviu Iuniu cav. de Pușcariu*, fiul cel mai tiner al dlui Ioan cav. de Pușcariu, jude la Curie în pensiune, s'a numit viceconsul pentru monarchia austro-ungară în Tanger, Maroc, unde pân' acuma a fost elev consular. — *Dl dr. Ioan Rațiu*, președintele partidului național român, s'a întors dela București la Sibiu. — *Dl I. Hornoi*, jude regesc în Duna-Adony,

ensionat la cererea proprie, a decchis cancelărie advocatuală în Budapesta.

Despărțimintele Asociațiunii transilvane. *Despărțământul Orăștie* a avut adunarea sa generală în 5 noiembrie, în comuna Beriu, sub presiul dlui dr. Ioan Mihu, directorul despărțământului, secretar dl Valeriu Petcc. — *Despărțământul Zernești* va ține adunarea sa generală în comuna Zernești la 8,20 noiembrie, sub presiul dlui director Nicolae Găroi, secretar dl Ioan Strevoiu.

Reuniunea femeilor române din Mediaș a ținut adunarea sa generală la 26 octombrie n. Din raportul comitetului, prezentat adunării, scotem următoarele date: Cassa în numerar 87 fl. 10 cr., în obligațiuni 5253 fl. 61 cr.; la «Albina» 36 fl. 95 cr., mobilar 10 fl. Averea totală 5387 fl. 56 cr. Amăsurat statutelor, fondul trebuie să ajungă la suma de 10,000 fi., pentru ca din interesele lui să se potă întemeia școla de învățământ și de lucru, precum și de a da ajutoare materiale fetitelor române din Mediaș și giur. Presidenta reuniunii e dna Maria Roman, cassieră dna Elena Suci, secretară interimală dna Sofia Pușcariu.

Reuniunea femeilor române din Sibiu a ținut adunarea sa generală în 12 noiembrie n. în localul societății române de lectură, sub presiul dnei Maria Cosma, secretar dl Nicolae St. Șulutiu. La ordinea zilei a fost: Raportul comitetului, ficsarea bugetului pe anul 1894, modificarea statutelor, propuneri eventuale, alegerea a doi bărbați de încredere în comitet.

Jubileul literar al lui Jókai. La începutul anului viitor se vor implini 50 de ani, de când cel mai renumit romanțier maghiar, dl Maurițiu Jókai, ș-a început activitatea literară. Din incidentul acesta, frunțașii literaturii ungurești au decis să publice toate scrierile lui și să dea autorului un onorar splendid de 100,000 fl. S'a format un comitet, al cărui protector este arhiducele Iosif, iar președintele br. Laurent Eötvös președintele Academiei Ungurești. Acest comitet a făcut apel la toți stimătorii romanțierului, să spriginască prin abonaamente această publicațiune. Se cer 1000 de abonaamente; prețul unuia e 200 fl. Vor fi și edițiuni mai scumpe.

Șimbări ministeriale. Diarele anunță, că ministrul de culte al Ungariei, contele Csáky, se va retrage îndată-ce vor trece prin dietă proiectele de legi politice-bisericești. Următorul lui, se dăce că va fi cont. Iuliu Andrásy jr., fiul reposatului conte Iuliu Andrásy, fostul ministru. — În Austria ministerul Taafe ș-a dat dimisiunea. Noul cabinet s'a compus sub presiul prințului Alfred de Windischgrätz.

Petrecere cu dans la Sibiu. Reuniunea femeilor pentru înfrumșetarea bisericeii gr. c. din Sibiu va arangia sâmbătă la 25 noiembrie st. n. o petrecere cu dans, împreună cu sortire de obiecte, în sala dela casa societății (Gesellschaftshaus.) Venitul curat este destinat în favorul reuniunii.

Cavoul familiei Adamachi. La 5/17 noiembrie an c. s'a ținut licitațiune în localul Academiei Române, la București și la Iași, înaintea dlor membri ai Academiei P. Poni și I. Caragiani, pentru darea în întreprindere a construcțiunii cavoului familiei Adamachi la Eternitatea din Iași. Valoarea lucrărilor este de 32,835 lei.

Poleiu mare la București. Sâmbăta trecută a fost la București un viscol grozav de mare, care a ținut și luni și a produs forțe multe stricăciuni copacilor și liniilor telegrafice. Se auđiau trosnind, aprôpe ca niște bubuituri de tun, copacii cari se rupeau sub greutatea

gheței ce le acoperia crăcile. Mai toate liniile telegrafice au fost intrerupte din cauza poleiului. Sîrmele, îngreunate de gheață, s'au rupt în multe părți; pe alocurea au cădut chiar stâlpii, pe cari erau aședate sîrmele.

Studentii macedoneni din București s'au constituit într'un cerc care e represintat printr'un comitet compus din 7 membri. Scopul acestui cerc e de a lucra pentru a lumina opinia publică din țeră și străinătate și a deșteptă o favorabilă atențiune asupra cauzei naționale a românilor din Macedonia.

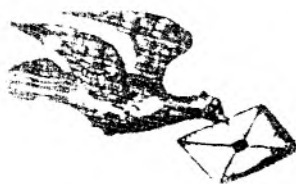
Necrolog. *Alexandru Dragalină*, locotenent de marele stat-major al României, a încetat din viață la băile Herculane în 16 octombrie, în etate de 30 ani.

OGLINDA LUMEI.

Cronică mică. *Teatrul liric din Barcelona* s'a inaugurat de curând cu opera «Vilhelm Tell». Pe când se jucă actul al doile, deodată cădură pe fotoliurile de orchestră două bombe; numai una a izbucnit, făcând 23 de morți și 40 răniți. S'au arestat vr'o 10 anarhiști. — *Mateico*, renumitul pictor polonez, a murit dălele aceste.

Sfârșitul unui roman princiar. Fiica mai mare a principelui Leopold de Bavaria, al doilea fiu al regentului și a arhiducesei Ghisela de Austria, fiica împăratului Frantz Iosef, s'a amoresat la nebunie de un tiner locotenent, care fu trimes imediat în garnisôna dela Metz. Tinerul ofițer, care a știut să câștige inima nepoței împăratului Austriei, este baronul Otto de Seefried de Buttenheim, născut la 26 septembrie 1870. Amenințări, permutări, pedepse totul au ramas zadarnice, căci baronul se va căsători în curând cu prințesa Elisabeta, născută la Monaco la 18 ianuarie 1874. Dar pentru ca să nu mai existe nici o distanță între gradul său și acela al fidanțatei sale, împăratul Frantz Iosef a conferit titlul de conte tinerului de Seefried, care între altele va primi dela viitorul său socru, ca zestre, un castel și două milioane de mărci.

Poșta redacțiunii.

Secretul vecinului. Ceea ce pretindem din capul locului, este limba corectă. Trebuie să studiezi încă mult, până ce vei ști scrie bine românește.

Botoșani. Ne pare reu că nu putem întrebuiță versurile trimise. «Descurăgiarea» începe binișor, dar la strofa a treia speranța ni se risipește.

Someș-Odorhei. Numerele reclamate s'au trimis a doua oră. Inșciunțați-ne, decă nu le-ați primit.

Caransebeș. Versurile nu se admit.

Paris. Se nțelege. Pentru cele trimise, mulțamită.

Calindarul săptămânei.

Dumineca a 24 după Rosali, Ev. 7 dela Luca, c. 8, gl. 8, a inv. 2.

Ziua săpt.	Calindarul vechiu	Călınd. nou	Sórele.
Duminecă	7 SS, 33. M. Milent	19 Elisabeta	7 13 4 18
Luni	8 † Arch. Mich. și Gavr.	20 Corbiniam	7 14 4 17
Marți	9 Mart. Onisifor	21 Maria jert.	7 16 4 16
Mercuri	10 Apost. Erast.	22 Cecilia	1 17 4 16
Joi	11 M. Mina și Vichent	23 Clemens	7 18 4 15
Vineri	12 Păr. Ioan Milostiv.	24 Emilia	7 20 4 14
Sâmbătă	13 † Păr. Ion g. d aur	25 Catarina	1 21 4 13

UMOR și SATIRĂ.

Ochiul, dintele și părul.

De Charles Monselet.

I.

Ochiul. — Pe când Elena, sdrobotă de bal, tremură sub negrele săgeți ale somnului, să povestim durerile ei și ale noastre... Sărmană Elenă!

Dintele. — Sărmană Elenă!

Părul. — Sărmană Elenă!

Ochiul. — Ea este una din cele patru séu cinci regine ale Parisului, orașul minunilor. Pictorii și sculptorii ingenunchiă când dēnsa trece; muzicanții ascultă într'ēnsa vocea de argint. De sigur, trebuie să o recunoșcem ca una din cele mai frumoșe femei ale generațiunii sale.

Dintele. — Al cărei generațiuni?

Ochiul. — St! Iată că se mișcă.

Părul. — O mișcare și un suspin. Elena suferă de câtva timp, și știu secretul suferinței sale.

Dintele. — Și eu.

Ochiul. — Și eu.

Părul. — Se gândește la coșulețele cari nu mai sânt pline ca altă dată, de acele mănuchiuri de flori minunate, pe care numai amoresații știu să le culégă în timpul ernei.

Dintele. — Se gândește, că de un an nimenea nu s'a omorît, séu s'a bătut în duel pentru ea.

Ochiul. — Ea vede, că tinerii de astăzi încep să devie prea respectuoși.

Dintele. — Elenei i-e frică.

Părul. — Elena se sperie.

Dintele. — Din ce cauză?

Ochiul. — Fiind că roșesc.

Dintele. — Fiind că îngălbenesc.

Părul. — Fiind că albesc.

II.

Ochiul. — Flacăra! stea! aurora! diamant! eram odată tôte acestea; străluțiam, mângăiam, trăsniam.

Dintele. — Perlă! fildeș! diceau de mine poeții clasici, de mine, al treizeci și doilea al unei brigade strălucitoare. — Dinți de puiu de lup, diceau de mine poeții romanticii! — Și cum șcieam să mușc din tôte merele tuturor paradiselor pământescii!

Părul. — Diademă, când Elena eră peptenată! O inundațiune când își scotea pieptenul! O manta de rege!

Ochiul. — Acum, o linie albăstrue-mi cercueșce ploapele.

Dintele. — Acum, merele-mi sânt oprite, ca niște lucruri crude, pentru că strică smaltul.

Părul. — Eram un păr, altă dată! Acum nu sânt decât un tub capilar. Și capul Elenei, acest cap demn de tôte onorurile, de tôte adorațiunile, iată că nu mai este băgat în sémă. Vai!

Ochiul. — Vai!

Dintele. — Vai!

Părul. — Cu cine me-a legat, Dómne sîntel! cu o kódă străină, cu legături a căror origine nu o cunosc!

Ochiul. — Blăstemat fie acul inegrit cu care me răneșce mereu pentru a me mări!

Dintele. — Blăstemat să fie pilele și periutele cu care me șgărie mereu!

Părul. — Și cimbistra de oțel, de care am sărăcit ca prin minune!

Ochiul. — Mândria-mi e invinsă: știu acuma că se plânge.

Dintele. — Récéla nu mai e un secret pentru mine: o simt, soșeșce... ajutor!

Părul. — Depărtați de mine aceste ape, uleiuri vâpșele care me consumă... ajutor!

Dintele. — Al durerii!... Ajutor!

III.

Părul. — Decât să ved cum mi se pierde estența miserabilă, mai bine aș fi făcut parte din buclă pe care Elena a dat-o acum un an tinerului căpitan care plecá la resbel. Aș fi fost acuma închis în un medalion de aur, adăpostit pe un piept cald. Pe când acum într'o ții séu într'alta me vor goní ca pe un martor rușinos.

Ochiul. — Ochelarii, iată viitorul meu.

Dintele. — Ce o fi însemnând vorbele ce se șoptiau înaintea mea: incheeturi, cauciuc, dentură, fără să știe supere mestecarea?

Ochiul. — Ei bine! sînteți mulțumiți voi care ați iubit pe Elena, și pe cere Elena nu v'a iubit? Voi tóți care v'ați rostogolit în sedar la picioarele ei și cari în sedar ați strigat numele ei în friguri?

Atunci eram complicitii ei, acum sîntem rășbunătorii voștri.

Părul. — Sînteți mulțumite, voi tóte, rivalele sale, care páliați pe lângă dēnsa, și care vē necăjiați de strălucirea ei? Veniți să o vedeți acuma. Ciasul va suná pentru dēnsa, ciasul! fără milă.

Dintele. — Deita va deveni muritoare... Adio Elenă!

Ochiul. — Adio Elenă!

Părul. — Adio Elenă!

Ochiul. — St! Ea intinde brațele, și pieptul i se ridică sub greutatea vre unui vis urît.

Părul. — Pe obraz i se zogrăveșce spaima...

Dintele. — De ce?

Ochiul. — Fiind că me sting!

Dintele. — Fiind că tremur!

Părul. — Fiind că cad!

Domnișorei L...

Când erai mică, iubito,
Dormiai mult, puțin visai...
Astăzi, când ești fată mare,
Visezi mult și somn nu ai.

N. NICOLESCU.

Vérul.

Laura face o vizită amicei sale Malvina, pe care o găseșce în societatea unui tiner frumos.

— Vēru-meu! presintă Malvina pe tinerul, cam turburat.

— Îl cunosc, replică Laura, a fost deja și vērul meu.

Proprietar, redactor respundător și editor: IOSIF VULCAN.

CU TIPARIUL LUI IOSIF LÁNG & COMP. ORADEA-MARE.

